

Ankestyrelsens brev til Næstved Kommune

29. januar 2025

Næstved Kommunes involvering i udenrigspolitiske anliggender

J.nr. 22-20151

Ankestyrelsen vender hermed tilbage i sagen om byrådets beslutning den 29. marts 2022 om at fordømme "Ruslands præsident og hans styre" på baggrund af Ruslands invasion af Ukraine i februar samme år.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Konklusion

Ankestyrelsen har gennemført en indledende undersøgelse af sagen.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Vi forstår byrådets udtalelse af 29. august 2024 således, at byrådet anerkender, at den trufne beslutning om, som byråd at fordømme en fremmed stats ledelse, var i strid med kommunalfuldmagtsreglerne.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen har ikke grundlag for at vurdere sagen anderledes end byrådet. Vi henviser til vores generelle tilsynsudtalelse af 13. juni 2024, hvor det under afsnit 3.4 er anført, at det er en altovervejende hovedregel, at kommunerne ikke kan fremkomme med udenrigspolitiske meningstilkendegivelser (forstået som mundtlige eller skriftlige synspunkter om fremmede stater m.v. og deres dispositioner og undladelser).

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

Byrådets beslutning ses ikke at falde ind under et af de helt særlige tilfælde, hvor kommunerne kan fremsætte en mundtlig eller skriftlig meningstilkendegivelse om udenrigspolitiske forhold.

Vi gør herefter ikke mere i sagen.

Vi har lagt særlig vægt på byrådets oplysning om, at det for fremtiden vil sikre sig, at der ikke bliver fremsat udtalelser om udenrigspolitiske forhold i strid med lovgivningen igen.

På den baggrund afslutter vi sagen på det foreliggende grundlag.

Vi offentliggør dette brev på www.ast.dk i anonymiseret form.

Sagens oplysninger

En borger skrev til Statsministeriet den 29. marts 2022.

Borgeren oplyste, at byrådet i Næstved Kommune ville behandle et forslag om at "fordømme Putin for krigen i Ukraine". Pågældende satte spørgsmålstegn ved, om det var en kommunal opgave.

Statsministeriet videresendte henvendelsen til det daværende Indenrigs- og Boligministerium, som den 26. april 2022 sendte henvendelsen til Ankestyrelsen.

Følgende fremgår af pkt. 117 i referatet af byrådsmødet den 29. marts 2022:

"INDSTILLING

Administrationen indstiller, at Byrådet beslutter om det indkomne forslag skal behandles.

Beslutning

Byrådet, 29.03.2022

Venstre foreslår at kommunalbestyrelsen

- Kommer med en fordømmende udtalelse overfor den russiske regering omkring det overfald på Ukraine, som Putin's styre har iværksat. Udtalelsen skal afgrænses til den russiske regering, og ikke det russiske folk, ligesom der ved samme lejlighed skal udtales støtte og sympati med Ukraine og det ukrainske folk (se forslag til vedtagelse nedenfor).
- [...]

Forslag til vedtagelse:

"Kommunalbestyrelsen i Næstved fordømmer på det skarpeste det overgreb, som Ruslands præsident Putin og hans styre har iværksat overfor Ukraine og det ukrainske folk. Ansvar for ufreden og blodsudgydelserne ligger helt og alene hos Putins og hans regime.

Ukrainere har lov til at leve i fred og frihed i deres eget land, og har en folkeretlig ret til selv at træffe sine egne valg, om hvem de som nation vil samarbejde med, hvad enten det angår kulturelt, politisk, økonomisk eller sikkerhedsmæssigt samarbejde. I denne tid står vi sammen med Ukraine og det ukrainske folk. Vor fordømmelse er ikke rettet mod det russiske folk, men alene det Putin-ledede styre, som med vold er villig til at træde andre folks ret til et liv i frihed og fred under føde."

For stemte; A (13), B (2), C (5), [A] (D), F (1), O (1), Ø (1) , V(6)

Imod stemte 1; [B] (D)".

Ankestyrelsen bad den 14. juni 2024 byrådet om en udtalelse. Vi bad byrådet om særligt at redegøre for lovligheden af den truffe beslutning i lyset af udmeldt tilsynspraksis, herunder en generel udtalelse om kommuners involvering i udenrigspolitiske anliggender afgivet af Ankestyrelsen den 13. juni 2024.

Ankestyrelsen modtog den 29. august 2024 følgende udtalelse fra Næstved Kommune:

"Næstved Kommunes Byråd besluttede den 29. marts 2022 ved dagsordenspunkt nr. 117, at udtale fordømmelse over det overgreb, som Ruslands præsident Putin og hans styre har iværksat overfor Ukraine og det ukrainske folk.

Ankestyrelsen har i sit brev til Næstved Kommune vedlagt en skrivelse om tilsynspraksis som bl.a. konkluderer, at "den altovervejende hovedregel, at kommunerne ikke lovligt kan beskæftige sig med udenrigspolitiske forhold, herunder fremkomme med meningstilkendegivelser, der ikke vedrører kommunen eller kommunalbestyrelsens beføjelser."

Næstved Kommune vil fremadrettet sikre sig, at udtalelser om udenrigspolitiske forhold, i strid med lovgivningen, ikke vil finde sted igen.”

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Det står i § 48 a i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Eva Sonne

Vi har anvendt:

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven) nr. 69 af 23. januar 2024